

РИЈЕЧ БОЖИЈА НЕСПУТАНА

Протојереј-Ставрофор
Василије Томић

Торонто

С благословом Епископа канадског
Г. Георгија

Свештеници својој пастви, књига 8.

Протојереј-Ставрофор ВАСИЛИЈЕ ТОМИЋ
THE UNBOUND WORD OF GOD
РИЈЕЧ БОЖИЈА НЕСПУТАНА

Рецензенти:

Проф. др Станимир Спасовић
Др Давор Миличевић

Предговор:

Проф. др Станимир Спасовић

Уредник издања:

Протојереј Љубомир Рајић

Технички уредник:

Радмило Вишњевац

Коректура

Маја Никитовић

Издавач:

ИСТОЧНИК

Издавачка установа Епархије канадске

Торонто, 2009.

Штампа:

Тираж:

1000

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	11
НЕДЈЕЉА О МИТРУ ФАРИСЕЈУ (2 Тим. 3 : 10 - 15) <i>А и сви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени . . .</i>	17
НЕДЈЕЉА О МИТАРУ И ФАРИСЕЈУ (2 Тим. 3 : 10 - 15) <i>Побожни гоњени - зли и опсјенари напредују</i>	21
НЕДЈЕЉА О БЛУДНОМ СИНУ (1 Кор. 6 : 12 - 20) <i>“Не дам да ишта овлада мноме”</i>	25
НЕДЈЕЉА БЛУДНОГ СИНА (1 Кор. 6 : 12 - 20) <i>Не чини прељубе</i>	29
НЕДЈЕЉА МЕСОПУСНА (1 Кор. 8 : 8 - 9 : 2) <i>Да слобода наша не буде другима спотицање</i>	33
СИРОПУСНА НЕДЈЕЉА (Ром. 13 : 11 - 14 : 4) <i>Старање за тијело не претварајте у похоте</i>	37
НЕДЈЕЉА ПРАВОСЛАВЉА (Јевр. 11 : 24 - 26; 11 : 32 - 12 : 2) <i>Вјером побједише царства</i>	41
2. НЕДЈЕЉА ПОСТА (Јевр. 1 : 10 - 2 : 3; 7 : 26 - 8 : 2) <i>Пазимо да не скренемо</i>	45
3. НЕДЈЕЉА ПОСТА (Јевр. 4 : 4 - 5 : 6) <i>Христос првосвештеник који себе на жртву приноси</i>	49
4. НЕДЈЕЉА ПОСТА (Јевр. 6 : 13 - 20) <i>Аврам, стрпљиво чекајући, дочека обећање</i>	53

4. НЕДЈЕЉА ПОСТА

(Еф. 5 : 9 – 19)

Истражујте што је угодно Господу 57

5. НЕДЈЕЉА ПОСТА

(Гал 3 : 23 – 29)

Нема више мушког ни женског 61

5. НЕДЈЕЉА ПОСТА

(Јевр. 9 : 11 – 14)

Покајањем се спасавамо 65

6. НЕДЈЕЉА ПОСТА

(Фил. 4 : 4 – 9)

Радујте се свагда у Господу 71

2. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

(Д. ан. 5 : 13 – 20)

Од осталих нико не смједо да им се придружи 75

3. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

(Д. ан. 6 : 1 – 7)

Седам освједочених људи, пуних Духа Светога 79

3. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

(Дј. ан. 6 : 1 – 7)

Свеишеници - на првом мјесту - располажу светињом 83

4. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

(Дј. ан. 9 : 32 – 42)

Исијељује те Исус Христос 87

5. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

(Д. ан. 11 : 19 – 26; 29 – 30)

И рука господња бијаше с њима 91

6. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

(Дј. ан. 16 : 16 – 34)

Апостол изгна духа погађачког из ње 95

7. НЕДЈЕЉА ПО ВАСКРСУ

НЕДЈЕЉА СВЕТИХ ОТАЦА ПРВОГ ВАСЕЉЕНСКОГ САБОРА

(Дј. ан. : 6 – 18 ; 28 – 36)

Пазите на себе и на све стадо 99

ДУХОВИ

(Дј. ан. 2 : 1 – 11)

И испунише се сви Духа Светога 103

ДУХОВИ

(Дј. ан. 2 : 1 – 11)

И уједанпут несташе шум са неба 109

1. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

НЕДЈЕЉА СВИХ СВЕТИХ

(Јевр. 11 : 33 – 12 : 2)

Стићи и утећи 113

2. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 2 : 10 – 6)

Бог не гледа ко је ко 117

3. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 5 : 1 – 10)

Јер се љубав божија излила у срца наша Духом Светим 123

4. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 6 : 18 – 23)

Ослободивши се гријеха 127

5. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 10 : 1 – 10)

Устима се исповједа за спасење 133

6. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 12 : 6 – 14)

Чашићу чинитеједни друге већим од себе 137

НЕДЈЕЉА СВЕТИХ ОТАЦА

(Јевр. 13 : 7 – 16)

Поруку његову носећи 141

7. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 15 : 1 – 7)

Не себи угађати 145

7. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(Рим. 15 : 1 – 7)

Хришћани - фамилија 149

8. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(1 Кор. 1 : 10 – 18)

Да не буду међу вама раздори 153

9. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

(1 Кор. 3 : 9 – 17)

Ако неко разара храм божији, разориће њега Бог 157

10. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(1 Кор. 4 : 9 – 16)**Покарај али и утјеши 161*

11. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(1 Кор. 9 : 2 – 12)**Који оре, треба у нади да оре 165*

12. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(1 Кор. 15 : 1 – 11)**Не ја него благодат божија 169*

13. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(1 Кор. 16 : 13 – 24)**“Све да вам буде у љубави” 173*

14. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

ПРЕД ВОЗДВИЖЕЊЕ

*(2 Кор. 1 : 21 – 24; 2 : 1 – 4)**Бог нас помаза и запечатити 177*

15. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(2 Кор. 4 : 6 – 15)**Свачим смо угњетавани, али не потиштени 181*

16. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(2 Кор. 6 : 1 – 10)**Да не примите узалуд благодат божију 185*

17. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(2 Кор. 6 : 16 – 7 : 1)**Изиђите из њихове средине и одвојте се 189*

18. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(2 Кор. 9 : 6 – 11)**Ко шкрто сије, шкрто ће и жњети 193*

19. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(Јевр. 13 : 7 – 16)**Будите задовољни оним што имате 197*

19. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(2 Кор. 11 : 31 – 12 : 9)**Болест - жалац у тијелу - на добро наше и спасење душе . . . 201*

20. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(Гал. 1 : 11 – 19)**Дајем вам на знање 205*

21. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Гал. 2 : 16 – 20) <i>А живим не више ја, него живи у мени Христос</i>	211
22. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Гал. 6 : 11 – 18) <i>Само се Христом мојим хвалим</i>	215
23. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 2 : 4 – 10) <i>Благодаћу сте спасени</i>	219
24. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 2 : 14 – 22) <i>Он је мир наш</i>	223
25. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 4 : 1 – 7) <i>Са сваком смиреношћу и кротошћу</i>	227
25. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 4 : 1 – 7) <i>Владајте се достојно звања на које сте позвани</i>	231
26. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 5 : 8 – 19) <i>Истражујте што је угодно Господу</i>	235
27. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 6 : 10 – 17) <i>Пазите добро како живите, не као немудри</i>	239
27. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Еф. 6:10-17) <i>Ратујемо против поглаварства, и власти, и господара таме овога свијета</i>	243
28. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Кол. 1 : 12 – 18) <i>Насљедство светих у свјетлости</i>	249
29. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА (Кол. 3 : 4 – 11) <i>Умртвите удове своје: блуд, нечистоту, страст, злу похоту и лакомство, што је идолопоклонство</i>	253

НЕДЈЕЉА ОТАЦА

*(Јевр. 11 : 9 – 10; 17 – 23; 32 – 40)**Стићи и утећи 259*

30. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(Кол. 3 : 12 – 16)**Поврх свега, обуците се у љубав 263*

А ТИ БУДИ ТРЕСВЕН У СВЕМУ

(2 Тим. 4 : 5 – 8) 267

31. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(1 Тим. 1 : 15 – 17)**Христос дође у свијет да спасе грјешнике 271*

32. НЕДЈЕЉА ПО ДУХОВИМА

*(1 Тим. 4 : 9 – 16)**Не занемаруј благодатни дар 277*

РИЈЕЧ ВАША СВАГДА ДА БИВА СОЉУ ЗАЧИЊЕНА

(Кол. 4 : 6) 281

БОЖИЋ

*(Гал. 4 : 4 – 7)**Пуноћа времена 285*

КОГА ЉУБИ ГОСПОД ОНОГА И КАРА

И БИЈЕ СВАКОГ СИНА КОЈЕГ ПРИМА

*(Јевр. 12 : 6) 289**БИОГРАФИЈА 292*

ПРЕДГОВОР

Наше савремено проповедништво обogaћено је новом збирком проповеди, насталих на апостоласка зачала, садржаних у годишњем кругу недеља и празника, почевши од Недеље Митара и Фарисеја до, закључно, са апостолом на Божић.

Пратећи развој црквеног проповедништа у нас, које је означавано речју: “беседа”, како ју је употребио и Свети Сава: “душеполезними беседама”, црквена проповед се називала и духовна а реч и реч истине. Овако је биограф Светог Саве, монах Доментијан, називао проповеди Светог Саве. Биограф патријарха српског Јефрема сведочи да је он, поред осталог рада, све напајао “словеси духовними” као “медоточним капљама”. Архиепископ Данило Други, припремљен за проповедничку службу, “непрекидно прочитавајући поуке пророка и осталих божанствених речи”, имајући у себи плод животни, тј. “словеса поучении духовних” и окупљао је све оне који требоваху поуку за корист душе. Два типика Светог Саве, Хиландараски и Студенички, указују на циљ беседе, а она се састоји у духовном поучавању у Господу. Имајући све ово у виду, можемо, с правом, констатовати да је беседништво у нас у том периоду било веома развијено.

Црквено беседништво из периода Немањића епохе, које је било чврсто имопстирано у вишој јерархији, заживело је као одлична традиција и добар ослонац будућим српским духовницима и беседницима. То беседништво носило је најбоље карактеристике беседништва целе хришћанске Цркве. О томе нам недвосмислено говори надахнута беседа Светог Саве, О правој вери, изговорена у манастиру Жичи.

Међутим, Српски народ, у својој многовековној историји, налазећи се на географској тачки размеђа Истока и Запада, као ретко који народ, био је изазван да брани своју православну

веру, коју је чврсто и непоколебљиво исповедао, а уз то и своје национално биће. Та околност утицала је да се старим облицима хришћанске проповеди, дода нови верско-национални карактер. Стога свака проповед ма ког беседника Српске цркве, и ма са којих простора српских: Карловачке митрополије, Цетињске, Српске цркве у Далмацији, Босни, Шумадији и других српских земаља, носе нови, верско-национални карактер и одишу љубављу и бригом за свој Српски народ. Као таква, она је и могла да ствара верско-национално убеђење и да даје нову оријентацију и подстицајну снагу у животу Српског народа. Да беседници нису успешно и неуморно проповедали, можда би јереси и друге неподобштине, као и асимилација и однорођавање, ухватиле дубљег корена, а Црква не би стекла онај велики морални ауторитет и карактер који је одржао Српски народ у столећима робовања.

Нешто слично носе поуке и поруке својој пастви и проповеди оца Василија. Оваква паралела, односно поређење, ако посматрана са велике временске и историјске дистанце, има смисла, јер се ради о истом народу који је изрођени део наше Светосавске живе Цркве, који се, силом разних околности, нашао расејан широм земаљског шара. Само снажна беседа, прожета јеванђелском истином, кроз пуни евхаристијски живот, и сталним подсећањем на своје претке, може нас одржати усправним и учинити следбеницима на Христовом путу.

Беседе протојереја-ставрофора Василија Томића на апостолска зачала, која представљају један део беседничког опуса из његове антологије беседа, у припреми, представљају нешто ново у нашој беседничкој литератури Српске цркве. Не можемо рећи да није било спорадичних беседа на поједина апостолска зачала, али једне, заокружене, целине на свако апостолско зачало из годишњег круга, као што је то приредио отац Василије, заиста није било. Упуштајући се у овако озбиљан рад, сам отац Василије истиче разлог због чега то чини. Као дугогодишњи свештеник, који је добро овладао јеванђелским текстом, јеванђелских зачала, истиче: “Јеванђелске приче и казивања која слушамо на светим Литургијама, доживљавамо као заокружене целине. Апостолска пак читања често нам се чине да су издвојена из неког ширег контекста и да им је за наше боље разумевање, потребан изврстан увод.”

Тај принцип отац Василије је доследно спровео и испоштовао кроз целу збирку проповеди.

Циљ проповедничке службе изискује и одређен предмет проповеди. Кроз све проповеди оца Василија провлачи се једна константа, како учинити човека бољим и помоћи му да, још у овом свету, осети предукус Царства Божијег. Као искусан духовник зна то отац Василије врло добро. У том духу он упозорава своју верну паству, а што је и порука свим словесним верујућим бићима, ма где живели, да се не разочаравају у Бога и његову правду ако у овом свету и страдају. Пробраним наводима из Светог Писма, он пружа убедљиве одговоре на ту дилему. Методолошки, почиње са старозаветним упуствима Премудрог Сираха: ”Сине, ако желиш да служиш Господу припреми душу за искушење.” (Ис. Сирах 2, 1). У овом савету отац Василије види један од многих одговора “зашто праведник - ако таквог има, и ако га може бити - страда”. Па наставља: ”Да се искуша, да се провјери, да се прекали, у вјери утврди. И зато што грјешна средина не трпи некога ко се у њу не уклапа. Дакле, поштенем човеку, страдање је суђено.“

Да не би оставио без поуке и поруке из новозаветне педагогије и упуштава, доживљених од сведока Христових, светих апостола, наводи речи Светог Апостола Петра: ”Љубазни, не чудите се огњу који вам бива ради кушања вашег - као да овом се нешто необично догађа. Него се радујте што учествујете у страдањима Христовим да би сте се и у откривењу славе његове радовали и веселили.” ...”Само да нико од вас не пострада као убица или лопов или злочинац, но ако ли као хришћанин, нека се не стиди, већ нека слави Бога због тог удјела.” (1. Петр. 4, 15-16)

На све ове опомене, отац Василије својој пастви упућује своју очинску поруку: “Све те муке и дилеме, разбијања и разрушења, пролазили су и свети Божији људи од како је свијета и вијека. Људи се замлате собом, као мала дјеца када се у играма својим задубе па на сав свијет забораве, тако и грјешници, у своме мрачном вилајету, затуре мисао да ипак има неко изнад њих, јачи од њих, ко их мотри и корак им броји. А и они који их, у њиховој, пролазној слави гледају, поколебају се па, по ријечима мудрог Псалмопевца, могу да кажу: ”Како ће разорити Бог, зар Вишњи зна?” На приговоре које често чује од своје поверене му пастве:

”Зашто Господ, ипак, онако како би смо ми вољели, не тресне чешће грјешника, не млатне по устима оног момента кад безакоње просипа”, одговара најпре народном мдрошћу: ”Не плаћа Бог сваке суботе”, да би ту истину поткрепио речима мудрог Соломона: ”Где, праведнику се на земљи плаћа, а камо ли безбожнику и грешнику. “(Сол. 11, 31). На крају, отац Василије, за све оне које их ова дилема мучи, приводи речи светог апостола Петра: ”Не доцни Господ са обећањем као што неки мисле да доцни; него нас дуго трпи, јер неће да ико пропадне но да се сви покају.“ (1. Петр. 3,9)

Анализом целокупних беседа или појединих делова, стављајући их у контекст принципа савремене теорије проповедништва, закључујемо да је, с погледом на облик, најчешће заступљена т.зв. морално-поучна омилија. Оваква врста проповеди, произашла је, пре свега, из одличног познавања Светог писма и његовог великог искуства као проповедника речи Божје. Проповеди овог облика су већином кратке, са обавезном применом моралних поука. У данашњем времену брзог живљења, када је мањкање времена у свему, па чак и за молитву, овакав стил проповеди указује на њен успех.

Овај зборник црквеног беседништва представља знатан допринос нашој богословској омилитичкој литератури. Биће и оних, који ће са нескривеном неверицом, можда и подозривошћу, приметити чињеницу да је угледни протојереј-ставрофор Василије Томић први сачинио дело овакве врсте. Цео овај зборник беседа на апостолска зачала, написан је у једној композицији. Језик је јасан, излагање концизно, па се књига лако чита. Овај зборник беседа, представља један део од четири целине, антологије црквеног беседништва. Иако ова антологија није писана као уџбеник, она се намеће као подстицајна и незаобилазна литература узора, за ученике богословија и студенте богословских факултета код састављања проповеди.

Ово дело, Антологија савременог црквеног беседништва, како смо га ми назвали, настало је као плод тридесетпетогодишњег свештенопастирског рада оца Василија. Познавајући лично оца Василија, када је свештенопастрствовао као парох при храму Св. Ап. и Јенавђеиста Марка у Београду, и слушајући га као беседника, ни ја, нити други, који су имали прилику да слушају

његове беседе, неће бити изненађени појавом оваког капиталног дела. Иза овог дела стоји један свештеник, духовник, интелектуалац, чију биографију у најкраћем обиму радо приказујемо на овом месту.

Протојереј-ставрофор Василије Томић, рођен је на Св. Василија, 14. јануара 1949. године. На светог Илију 1956. поведен је у манстир Свете Тројице, Тавна, с намером да лето проведе код своје тетке, монахиње Анастасије, намеснице манастира. Из љубави према тетки, остао је у манстиру.

Из манастира завршио је осмогодишњу школу. Када је, 1964. године отворена чувена Карловачка богословија, уписан је у Прво коло ученика обновљене Карловачке богословије. Богословски факултет у Београду завршио је 1973. године. Након тога, провео је две године на последипломским студијама у Немачкој; прво на Римокатоличком теолошком факултету у Регенсбургу, један семестар, а потом три семестра на Тибингешком Универзитету, проучавајући религијску педагогију. На Филолошком факултету у Београду, српски језик и југословенску књижевност дипломирао је 1980. године.

Брак је склопио са Грданом, рођеном Мајсторовић, Бог их је благословио са три кћерке: Анастасијом, Добрилом и Јеленом. Рукоположио се у чин презвитера, децембра 1975. године. Као свештенопастир служио је најпре као парох у Тузли, да би, 1977. године, био премештен у Београд и постављена на парохију при храму Свете Тројице, а касније је премештен за пароха при храму св. Апостола и Јевангелиста Марка, такође у Београду. У Београду је био запажен као добар беседник. Верујући свет, нарочито онај интелектуални, радо је долазио у храм Светог Марка да би слушао његове проповеди.

Из Богграда долази у Канаду, најпре за пароха при храму Св. Георгија у Нијагара Фалсу, а одатле, по одлуци епископа канадског Георгија, премештен је за пароха храма Светог Саве у Торонту, где и данас свештенопастирствује.

Протођакон
Станмир Спасовић

НЕДЈЕЉА О МИТРУ И ФАРИСЕЈУ

2. Тим. 3, 10 - 15

А и сви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени

Јеванђелске приче и казивања, браћо и сестре, које слушамо на светим Литургијама, доживљавамо као заокружене цјелине. Апостолска, пак, читања често нам се чине да су издвојена из неког ширег контекста и да им је, за наше боље разумијевање, потребан извјестан увод. То је случај и са данашњим светим Апостолом, који започиње Павловим исказом да је Тимотеј, ученик апостола Павла, којем је Посланица и упућена, за разлику од других - а виђећемо и којих - сљедовао Павловој "науци, живљењу, настројењу, вјери, дуготрпљењу, љубави, истрајности, гоњењима, страдањима", (2. Тим. 3, 10 - 11) која се апостолу Павлу догодише.

Одмах се намеће питање, који су ти, "други", који су поштеђени свега тога што је светог апостола Павла и његовог ученика, владику Тимотеја, сналазило? "Али ово знај да ће у посљедње дане настати тешка времена - одговара свети Апостол. Јер ће људи бити самољубиви, среброљубиви, хвалисави, гордељиви, хулници, непослушни родитељима, неблагодарни, непобожни, безосјећајни, непомирљиви, клеветници, неуздржљиви, сурови, недоброљубиви, издајници, напрасити, надувени, више сластољубиви него богољубиви, који имају изглед побожности, а силе су се њене одрекли. (2. Тим. 3, 1 - 5).

То су, дакле, ти, који су одустали и отпали од страдалног пута којим су и апостол Павле и ученик његов, Тимотеј, ходили. Јер, "и сви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени, (2. Тим. 3, 12) подсјећа свети апостол Павле Тимотеја. Вели њему, и нама, свима, да је избор наш, лични. "Хоћеш да поштено живиш, цијену страдања мораш да платиш; не кукај и не жали се на Господа."

"А ти стој у томе што си научио и што си се увјерио, знајући од кога си се научио, и што из ђетињства знаш Свештене списе који те могу уразумити за спасење кроз вјеру у Христа Исуса." (2. Тим. 3, 14 - 15)

Очигледно је да су страдања, која су сналазила светог Апостола и његовог ученика, била општа и да је млади епископ Тимотеј, заиста, имао око себе "облак свједока", (Јевр. 12, 1) хришћана, страдалника. Као што нас наш Владика Његош учи да "крст носити нама је суђено", тако и апостол Павле подсјећа Тимотеја - а и нас са њим - да је страдање неминовно и хришћанима досуђено.

Апостол Павле упућује Тимотеја да се сјети судбине свих оних, прије њега, који су Закон Божји и вољу Његову за свог путовођу кроз живот узели. "Ти, још од ђетињства, знаш свештене списе који те могу умудрити на спасење." (2. Тим. 3, 15) Јер, шта је друго Тимотеј у Светом писму могао наћи него ли све сама свједочанства о мукама и страдању Божјих људи. "Него човјек се рађа за невољу, као што искре из угљевља узлијећу увис", (Јов, 5, 7) вели Јов Праведни.

Нама ове ријечи о страдању оних "који хоће да живе побожно у Христу Исусу" (2. Тим. 3, 12) још увијек звуче прилично далеко и апстрактно као да се не односе на нас. Нашим претходницима бивало је давано да испробају вјеру и трпљење своје. Ми смо, на своју срећу, или несрећу, поштеђени ватрених проба и кушања. То значи да или нисмо оно што мислимо да јесмо - прави хришћани - или нас Господ, знајући крхкост нашу, оставља по страни. Али, браћо и сестре, ни ово не може до у вјечност трајати. Све што је Светим писмом речено, или се збило или ће се збити. У свој тромости својој не можемо а да не увидимо да се и око нас, и наших судбина, нека опака мрежа зла плете. Још до прије неку годину уживали смо извјесну мјеру личне слободе.

На папир, ма колико га било, нису се могли сви подаци о нама и нашим наравима ставити. Само "изабрани" били су праћени и о њима подаци сабирани. Са овим чудом од чипова и компјутера сви смо, изгледа, "почаствовани" пажњом оних који о нама знају штошта чега ни сами свјесни нисмо. Ко данас проба да промјени осигуравајућу компанију, да би, због неког саобраћајног удеса у којем се био нашао, избјегао њихово бесконачно глобљење, осјети се као птица у кавез бачена. О нама се, као што рекох, све више и више података купи и сабира; са нама и над нама се разни покуси врше, а све зарад даљег ограничавања наших слобода; дотле док се не збуди пророштво светог Јеванђелисте Јована о бројевима и жиговима које ће нам у чела и руке наше утискивати и преко којих ће нас, до у најскривеније кутке ове планете, пратити.

Но и ако смо, овдје и сада, ватрених проба и искушавања поштеђени, ако смо Христови, не бисмо смјели да се потпуно успавамо и да и на ово мало искушавања не одговоримо. Ако нас пред дивље звијери не изводе, и ако нас на крстове не разапињу, то не значи да ми немамо прилика да, зарад своје вјере, нешто отрпимо. У данашње вријеме, кад је, на примјер, свијест о хришћанском посту скоро потпуно изблиједила, акт је неке врсте храбрости и подвига, у ситуацији кад сви около мрсе и госте се, стати и рећи: "Ја сам православни хришћанин, пост је, хвала". Колико таквих прилика пропустимо кад смо могли и друге, око нас, на размишљања подстаћи. У сличним ситуацијама истински Божји сљедбеници знали су стати и опстати. "Много је противника мојих и непријатеља мојих; али ја не одступам од откривења твојих," (Пс. 119, 157) вели пророк Давид.

Људски је невоља се бојати и од мука страховати. И много бољи од нас нису страху пред страдањем одољели. "Страх ме је од свих мука мојих", (Јов, 9, 28) признаје страдални Јов. Али, како нас Свето писмо учи, муке и стрададања имају своје дубоко осмишљење; да нас кале и пречишћавају, и бољим чине. "Прије страдања својега лутах, а сад чувам ријеч твоју", (Пс. 119, 67) признаје пророк Давид.

Страдања су и за то - како нас учи свети апостол Петар - да се вриједност наше вјере, "драгоцјенија од злата пропадљивог, но огњем испробаног, нађе на хвалу и част и славу, када се јави Исус

Христос". (1. Петр. 1, 7) Нашом мудро народном речено: "На муци се познају јунаци".

Свети апостол Петар нам даје одговор на питање страдања "на правди Бога"; када неко, "ни крив ни дужан", мукама буде подвргаван. "Јер то је благодат - вели он - ако неко подноси жалости по савјести, ради Бога, страдајући неправедно. Јер каква је похвала ако гријешите па, кажњавани, подносите? Него ако добро чините па подносите страдања, то је угодно пред Богом. Јер сте на то и позвани, јер и Христос пострада за вас, остављајући вам примјер, да идете стопама његовим." (1. Петр. 2, 19 - 21)

На крају крајева, "страдања садашњега времена нису ништа према слави која ће нам се окрити". (Рим, 8, 18)

"А Бог сваке благодати, који вас позва у вјечну славу своју у Христу Исусу, нека вас он, пошто мало пострадасте, усаврши, утврди, укријепи, утемељи.

Њему слава и сила у вијекове вјекова. Амин."

(1. Петр. 5, 10 - 11)

НЕДЈЕЉА О МИТАРУ И ФАРИСЕЈУ

2. Тим, 3, 10 - 15

Побожни гоњени - зли и опсјенари напредују

"**С**ви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени." (2. Тим. 3, 12). Често се, браћо и сестре, питамо, гдје се ђену правда Божија, кад већ људске, ионако, нема, јер гледамо варалице и криминалце, најординарније злочинце, како, рекло би се, мирно и лагодно живе, како их људи, са свих страна, пажњом и респектом обасипају и чини се да им краја нигдје нема. А честити, сироти човјек муку на муку намеће, страда и злупати се. Сви га с ноге на ногу премећу.

Па и у личном животу понестане снаге да се поштено живи. Човјек дође у искушење да од поштења руке дигне и сам крене широким и углачаним путевима среће и богатства, славе и успјеха.

Добри наш апостол Павле одговара свима поштењем обремењенима: Господ је наш страдао, ја сам страдао и страдам, и ти страдај, јер "и сви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени". (2. Тим. 4, 12)

Многи од нас, браћо и сестре, имамо погрешну представу о животу једног истинског хришћанина. "Све ми лоше иде, ниодакле дашка радости, неуспјех се на неуспјех ниже; идем да се крстим, Богу да се молим, да ми некако крене", кажу неки. Није страдални Господ одговор за ту врсту очекивања. Тек кад се Господу - али

искрено - приђе, настају праве муке и искушења. Тамо гдје је непомјаник завладао, у коцкарници некој, на примјер, влада савршени ред и пристојан мир. Кад неко, у очају, крикне, избаце га напоље и све даље тече својим убитачним редом. Кад се на демона плуне, кад се демон изазове, ето њега да ти, до смртног часа, а и послије, живот загорчава. Зар нам не каже Господ наш: "Ако вас мрзи свијет, знајте да је мене омрзнуо прије вас. Кад бисте били од свијета, свијет би своје љубио, а како нисте од свијета, него вас ја изабрах од свијета, зато вас мрзи свијет. Опомињите се ријечи коју вам ја рекох: Ако мене гонише, и вас ће гонити." (Јн. 15, 18 - 20)

"Сине, ако желиш да служиш Господу, припреми душу за искушење", (Ис. Сирах, 2, 1) говори Исус Сирах.

Ово је један од многих одговора, зашто праведник - ако таквога има, и ако га може бити - страда. Да се искуша, да се провери, да се прекали, у вјери утврди. И зато што грешна средина не трпи некога ко се у њу не уклапа. Дакле, поштеност човјеку страдање је суђено. Он се својим личним избором: са Господом или са ђаволом, на страдање опређелио. "Љубазни, не чудите се огњу који вам бива ради кушања вашег - вели нам свети апостол Петар - као да вам се нешто необично догађа. Него се радујте што учествујете у страдањима Христовим, да бисте се и у откривењу славе његове радовали и веселили." (1. Петр. 4, 12 - 13) "Само да нико од вас не пострада као убица или лопов или злочинац, или као онај који се мијеша у туђе послове. Но ако ли као хришћанин, нека се не стиди већ нека слави Бога због тог удјела." (1. Петр. 4, 15 - 16)

"А зли људи и опсјенари - вели свети апостол Павле - напредоваће од зла на горе, варајући и варајући се." (2. Тим. 4, 13)

И заиста, као што рекох, гледате ове безбожнике како свијет рове и преоравају, земљу трују и преврћу, милионе недужних у несреће бацају, и чини вам се да им краја нема и да им нико ништа не може. Па вас са свију страна искушења салијећу и мисли, да и ви руке дигнете и с већином ђаволу душу продате.

Све те муке и дилеме, разбирања и раздирања, пролазили су свети Божји људи откако је свијета и вијека. Људи се замлате собом, као мала дјеца кад се у играма својим задубе па на сав свијет забораве, тако и грешници, у својем мрачном вилајету, затуре мисао да ипак има неко изнад њих, јачи од њих, ко их мотри и кораке им

броји. А и они који их у њиховој пролазној, слави гледају, поколебају се па, по ријечима мудрог Псалмопјевца, могу да кажу: "Како ће разабрати Бог, зар Вишњи зна? Па ето, ови безбожници, срећни на свијету, умножавају богатство. Зар, дакле, узалуд чистим срце своје, и умивам безазленошћу руке своје? Допадам рана сваки дан и муке свако јутро." (Пс. 73, 11 - 14) "И тако, стадох размишљати да бих ово разумио: али то бјеше тешко у очима мојима." (Пс. 73, 16).

Док је мудри Цар Давид својим мозгом мозгао, док је својим, људским, мјерама мјерио, одговоре није налазио. "Кад кипљаше срце моје и растрзах се у себи - вели он - тада бијох незналица и не разумијевах." (Пс. 73, 21 - 22) Али, када је своје мисли у Божје преточио, кад је Божјим очима на ствари и догађаје погледао, онда му је све јасније било. "Док, најпослије, уђох у светињу Божију - вели он - и дознах крај њихов. Та на клизавом мјесту поставио си их и бацаш их у пропаст. Како зачас пропадају, гину, нестаје их од ненадне страхоте. Као сан, кад се човјек пробуди, тако, пробудивши их, Господе, у ништа обраћаш утвару њихову." (Пс. 73, 17 - 30)

Ево и нама одговора, браћо и сестре. Ми не видимо свачији крај, а и онолико колико видимо, требало би и нама да буде довољно да своје муке слатко и с радошћу носимо. На крају крајева, у поређењу са јармовима и бременима на грјешничким плећима, јарам Господњи је ипак благ и бреме је Његово лако. (Мт. 11, 30)

"Виђех безбожника страшна, који се рашириваше као гранато дрво; али прође и нема га - узвикује Цар Давид- тражим га и не налазим." (Пс. 37, 35 - 36)

"Не плаћа Бог сваке суботе", вели наш мудри народ, али многима и плати, баш овдје и пред нашим очима. "Гле, праведнику се на земљи плаћа, а камоли безбожнику и грјешнику", (Приче Сол, 11, 31) учи нас Премудри Соломон. "Нека грјешник сто пута чини зло и одгађа му се, ја ипак знам да ће бити добро онима који се боје Бога - вели он - који се боје лица његова. А безбожнику неће бити добро, нити ће му се продужити дани, него ће бити као сјен, ономе који се не боји лица Божијега." (Проп, 8, 12 - 13)

А зашто Господ, ипак, онако како бисмо ми вољели, не тресне, чешће грјешника, не млатне га по устима оног момента кад безакоње просипа. "Не доцни Господ с обећањем, као што неки мисле да доцни; него нас дуго трпи, јер неће да ико пропадне но

да се сви покају." (1. Петр. 3, 9) На крају, све нас чека праведни и непоштедни - страшни и коначни - суд Божји. Ако би се сви рачуни, овдје, на земљи, измирили, шта би онда Господу преостало? Не бојте се, ако и страдалници од суда Божјег страхују, како вели свети апостол Петар, "какав ли ће тек бити крај онима што се противе јеванђељу Божијему? И ако се праведник једва спасава, безбожник и грјешник гдје ће се јавити? Зато и они који страдају по вољи Божјој, нека Њему, као вјерноме Творцу, повјере душе своје у добротинству". (1. Петр. 4, 17 - 19)

Рекох, Господња је задња. "Ко чини неправду, нека још чини неправду, и нечисти нека се још прља; а ко је праведан нека још чини правду - вели Господ - и ко је свет нека се још освећује. Ево, ја долазим ускоро, и плата моја са мном, да дам свакоме по дјелима његовим." (Откр. 22, 10 - 12) Амин.

Торонто,
24. јан. 2004.